

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ

В. В. ЛУЦЬ

М. М. ВЕЛИКАНОВА

ТИПОВІ ФОРМИ ДОГОВОРІВ

Науково-практичний посібник

2-ге видання, доповнене і перероблене

ЮРИНКОН ІНТЕР

Київ – 2023

УДК 347.441
Л 86

*Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради
Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії правових наук України
(Протокол № 8 від 14 вересня 2023 року)*

Рецензенти

Кузнєцова Н. С. – д. ю. н., професор, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, професор кафедри цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Гриняк А. Б. – д. ю. н., професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України

Луць В. В., **Великанова М. М.**

Л 86 Типові форми договорів: наук.-практ. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб.
Київ: Юрінком Інтер, 2023. 628 с.

ISBN 978-966-667-822-8

У науково-практичному виданні «Типові форми договорів» наведено окремі форми типових договорів, що застосовуються в енергетичній сфері, сфері надання комунальних послуг, при розпорядженні державним і комунальним майном та інших соціально значущих відносинах. Підбірка типових договорів здійснена відповідно до чинного законодавства станом на 1 вересня 2023 року.

Книга розрахована на викладачів та студентів юридичних та економічних спеціальностей, практичних працівників, а також широкого кола підприємців та інших осіб, яких цікавить правове забезпечення їх діяльності.

УДК 347.441

ISBN 978-966-667-822-8

© Великанова М. М., 2023
© Юрінком Інтер, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
постачання природного газу побутовим споживачам.....	12
ЗАЯВА-ПРИЄДНАННЯ	
до умов договору постачання природного газу	
побутовим споживачам.....	26
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
транспортування природного газу	30
ТИПОВА УГОДА про встановлення населенню побутових лічильників	
газу вітчизняного виробництва на умовах розстрочення платежів.....	58
ТИПОВИЙ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з постачання гарячої води з обслуговуванням	
внутрішньобудинкових систем	65
ТИПОВИЙ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з постачання гарячої води.....	86
ТИПОВИЙ КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з постачання гарячої води.....	104
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
з колективним споживачем про надання послуги	
з постачання гарячої води.....	121
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
з власником (користувачем) будівлі про надання послуги	
з постачання гарячої води.....	137
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про спільне використання технологічних електричних мереж	151
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про надання послуг із забезпечення перетікань реактивної	
електричної енергії.....	160
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної	
енергії	165
ЗАЯВА-ПРИЄДНАННЯ.....	179
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі)	
електричної енергії.....	181

ЗМІСТ

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР	
про постачання електричної енергії споживачу	188
ЗАЯВА-ПРИЄДНАННЯ	
до договору про постачання електричної енергії споживачу.....	203
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про постачання електричної енергії постачальником	
універсальних послуг.....	205
ЗАЯВА-ПРИЄДНАННЯ	
до умов договору про постачання електричної енергії	
постачальником універсальних послуг	220
ДОГОВІР	
про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом	
приватним домогосподарством.....	222
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про постачання електричної енергії постачальником	
«останньої надії»	229
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про постачання та розподіл електричної енергії на території	
колективного побутового споживача	242
ТИПОВИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з управління багатоквартирним будинком	257
СПИСОК	
співвласників і площа квартир та приміщень,	
що перебувають у їх власності.....	270
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ про будинок	271
АКТ приймання передачі технічної документації на будинок	274
ВИМОГИ до якості послуги з управління будинком	275
КОШТОРИС	
витрат на утримання будинку та прибудинкової території	276
ТИПОВИЙ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з управління побутовими відходами.....	277
ТИПОВИЙ КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР	
про надання послуги з управління побутовими відходами.....	290

ЗМІСТ

ТИПОВИЙ ДОГОВІР з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами	307
Істотні умови закупівлі послуги з управління побутовими відходами для споживачів, на яких поширюється дія Закону України «Про публічні закупівлі»	323
ТИПОВИЙ ДОГОВІР з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами	326
ТИПОВИЙ ДОГОВІР щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.....	343
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про участь у фонді фінансування будівництва	348
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про надання послуги з управління багатоквартирним будинком	366
СПИСОК співвласників і площа квартир та приміщень, що перебувають у їх власності.....	379
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ про будинок	380
АКТ приймання–передачі технічної документації на будинок	383
ВИМОГИ до якості послуги з управління будинком	384
КОШТОРИС витрат на утримання будинку та прибудинкової території	385
ТИПОВИЙ ДОГОВІР відносин власників житлових і нежитлових приміщень та управителя	386
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про спільне володіння та користування неподільним і загальним майном гуртожитку.....	394
ТИПОВИЙ ДОГОВІР оренди захисних споруд цивільного захисту.....	397
ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до державної власності	434

ЗМІСТ

ТИПОВИЙ ДОГОВІР ОРЕНДИ ЗЕМЛІ	466
ТИПОВИЙ ДОГОВІР оренди земельної частки (паю)	479
ТИПОВИЙ ДОГОВІР оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом....	484
ТИПОВИЙ ДОГОВІР користування на умовах оренди частиною рибогосподарського водного об'єкта для цілей аквакультури	495
ТИПОВИЙ ДОГОВІР користування на умовах оренди акваторією (водним простором) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей морської аквакультури	501
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про безоплатне користування релігійною організацією культовими будівлями та іншим майном, що є державною власністю	507
АКТ приймання-передачі	511
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	513
ЗАВДАННЯ на виконання робіт	517
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН виконання робіт	519
ПРОТОКОЛ погодження договірної ціни на виконання робіт.....	520
КОШТОРИС на виконання робіт	521
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про створення та функціонування індустріального парку	522
ТИПОВА ФОРМА договору про навчання у закладі вищої освіти	530
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про добровільну сплату страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.....	536
ТИПОВИЙ ДОГОВІР про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом.....	540

ЗМІСТ

ПОКАЗНИКИ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	
на пасажирські перевезення	548
РОЗРАХУНКОВИЙ ТАРИФ	
на транспортні послуги, що надаватимуться з перевезень пасажирів	549
ЗАВДАННЯ	
щодо обсягу доходів від продажу проїзних документів та чистого доходу від надання додаткових послуг за іншими напрямками господарської діяльності	551
АКТ виконаних робіт з надання транспортних послуг за період.....	552
АКТ	554
ТИПОВИЙ ДОГОВІР складського зберігання зерна	556
ТИПОВА ФОРМА	
договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій	562
СПЕЦІАЛЬНІ УМОВИ	
надання медичних послуг, пов'язаних з первинною медичною допомогою.....	583
СПЕЦІАЛЬНІ УМОВИ надання інших медичних послуг.....	585
ТИПОВА ФОРМА договору про реімбурсацію.....	588
ТИПОВА ФОРМА трудового договору про надомну роботу.....	599
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	626

ВСТУП

Розвиток громадянського суспільства та становлення правової держави піднімає перед державою питання створення дієвих механізмів, що гарантують недоторканність загальнолюдських цінностей та забезпечення прав. Особливу роль серед таких механізмів відіграє правове регулювання. Виходячи з того, що громадянське суспільство базується на свободі та рівності його членів, їх можливості самостійно врегулювати свою поведінку, не останнє місце займає договірне регулювання суспільних відносин. На сьогодні договір виступає тим універсальним, загальноправовим засобом, який здатен урегулювати більшість суспільних відносин.

Конструкція договору, яка стала одним із найвизначніших здобутків світової культури, проникає у всі сфери економічного та духовного життя суспільства. У нинішніх умовах особливо зростає роль договору як універсальної та найдоцільнішої правової форми опосередкування ринкових відносин. Перехід до ринкової економіки і саме функціонування ринкового механізму можливі лише за умови, що основна маса товаровиробників – підприємств, громадян має свободу господарської діяльності та підприємництва. Результати цієї діяльності реалізуються на ринку товарів і послуг здебільшого на договірних засадах.

Підвищення ролі договору в житті суспільства обумовлено й зовнішніми факторами, головним чином процесами правової та економічної інтеграції, що відбуваються в Україні та Західній Європі. Зокрема, формування єдиного європейського економічного простору неможливе без розробки правових форм та інститутів, адекватних характеру і природі відносин, що при цьому складаються, серед яких, враховуючи панування в європейській свідомості ліберальних цінностей, ключову роль повинен відіграти саме договір.

Про визначальну роль договору серед інститутів цивільного права свідчить і той факт, що із понад 1300 статей Цивільного кодексу України майже половина безпосередньо присвячена договору, починаючи із загальних положень про договір (глави 52 і 53) і закінчуючи нормами про окремі види договірних зобов'язань (глави 54–77).

Положення про цивільно-правові договори містяться також у Сімейному, Земельному кодексах, інших чинних законах, указах Президента, постановках Кабінету Міністрів України, актах інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, статутах господарських товариств, звичаях ділового обороту та інших регуляторах цивільних відносин (судова практика, мораль тощо).

Зараз ми спостерігаємо розширення сфери застосування договору та поширення договірного регулювання на публічні відносини (адміністративний договір; угоди, передбачені кримінальним процесуальним законодавством тощо). Тобто відбувається процес глобалізації на двох рівнях: поширення норм договірного права не тільки на приватні, а й на публічні сфери, та інтеграція і уніфікація договірного права відповідно до світових стандартів.

Спостерігається також і дуалістична природа договору, яка проявляється у тому, що, з одного боку, договір, як загальноправове явище, підпорядкований загальнообов'язковим правилам поведінки (нормам права), з іншого – сам по собі він містить обов'язкові правила поведінки для сторін, які його уклали, керуючись принципом свободи договору. Сутність цього принципу проявляється у співвідношенні нормативного та індивідуального регулювання.

Договір відноситься до правових актів (юридичних фактів) індивідуального характеру як домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (ч. 1 ст. 626 ЦК).

Щодо співвідношення актів цивільного законодавства і договору у ст. 6 ЦК зазначено, що сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Сторони мають право врегулювати у договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами, і навіть відступити від положень цих актів і врегулювати свої відносини на власний розсуд. Проте сторони в договорі не можуть відступати від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо сказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або суті відносин між сторонами.

Однією зі складових свободи договору є можливість сторін самостійно та вільно визначати зміст (умови) договору. Проте Кабінет Міністрів України, уповноважений ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках – затверджувати типові договори.

Місце типових та примірних договорів у вертикальній ієрархії нормативно-правових актів, як зазначає О. А. Беляневич*, залежить від органу виконавчої влади, яким затверджено типовий або примірний договір. І основне призначення таких договорів – визначати необхідну або бажану з точки зору держави модель договірної зобов'язання, а також спрощувати процес укладення конкретних договорів.

Відповідно до частини четвертої ст. 179 Господарського кодексу України при укладенні типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови. При цьому суттєва відмінність типового договору від примірного полягає якраз у тому, що примірний договір має рекомендаційний характер, і сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним договором, або доповнювати його зміст.

Типові договори необхідно розглядати як нормативно-правові акти, що мають загальнообов'язкову силу і визначають права та обов'язки сторін у соціально значущих відносинах. Саме тому такі договірні конструкції найчастіше застосовуються у сферах, де виникає потреба у збалансованості інтересів контрагентів договірних відносин, у врівноваженості їх прав та обов'язків. Зокрема, це стосується монополізованих ринків (енергетика та комунальні послуги), сфери публічних інтересів, публічної власності.

У пропонованому збірнику наведені лише найважливіші, з точки зору укладачів, типові договори. Разом із тим, це абсолютно не применшує ролі і значення тих типових форм договорів, які не потрапили до цього збірника.

* Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): монографія. Юрінком Інтер, 2006. С. 184.

ТИПОВІ
ФОРМИ
ДОГОВОРІВ

ТИПОВІ ФОРМИ ДОГОВОРІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних
послуг від 30.09.2015 № 2500
Зареєстровано в Міністерстві юстиції
України 06 листопада 2015 р.
за № 1386/27831

ТИПОВИЙ ДОГОВІР постачання природного газу побутовим споживачам

І. Загальні положення

1.1. Цей Типовий договір постачання природного газу побутовим споживачам (далі – Договір) є публічним і регламентує порядок та умови постачання природного газу Споживачу як товарної продукції Постачальником.

1.2. Умови цього Договору розроблені відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» та Правил постачання природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2496 (далі – Правила постачання), та є однаковими для всіх побутових споживачів України.

1.3. Цей Договір є договором приєднання, що укладається з урахуванням вимог статей 633, 634, 641, 642 Цивільного кодексу України на невизначений строк у порядку, передбаченому Правилами постачання.

Фактом укладення цього Договору є включення Постачальником Споживача до свого Реєстру споживачів постачальника на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи на підставі заяви-приєднання, поданої Споживачем в установленому законодавством порядку.

1.4. Терміни, що використовуються в цьому Договорі, мають такі значення:

ЕІС-код – персональний код ідентифікації Споживача як суб'єкта ринку природного газу, присвоєний йому в установленому порядку Оператором ГРМ, до газових мереж якого підключений об'єкт Споживача;

заява-приєднання – письмова заява-приєднання до умов Договору, складена Споживачем відповідно до вимог Договору за формою, наведеною в додатку до цього Договору, що містить персоніфіковані дані щодо Споживача та є невід'ємною частиною Договору;

Оператор ГРМ – оператор газорозподільної системи, до газових мереж якого підключений об'єкт Споживача;

**Типовий договір
постачання природного газу побутовим споживачам**

особистий кабінет – особиста вебсторінка Споживача на вебсайті Постачальника, що містить персоніфіковані дані Споживача, статистичні дані про ціни та нарахування і сплату за Договором та іншу інформацію, пов’язану з виконанням Договору;

персоніфіковані дані – персоніфіковані дані щодо Споживача (П.І.Б., ЄІС-код, види та способи розрахунку тощо), визначені в заяві-приєднанні, які є достатніми для проведення розрахунків за природний газ;

Постачальник – суб’єкт господарювання _____,
в особі _____
(найменування Постачальника)

що здійснює діяльність з постачання природного газу на підставі ліцензії від _____ року, виданої _____, серія ____, № _____;

сайт Постачальника (сайт) – вебсайт Постачальника в мережі Інтернет, що визначений в заяві-приєднанні, який містить чинну редакцію Договору та Правил постачання, а також загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов’язки Постачальника та Споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між Постачальником та Споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з Постачальником та іншу необхідну інформацію;

Споживач – фізична особа, об’єкт якої фізично підключений до газорозподільної системи Оператора ГРМ.

Інші терміни, що не визначені в цьому Договорі, мають значення, передбачені Законом України «Про ринок природного газу» та Правилами постачання.

Надалі за текстом цього Договору Постачальник та Споживач, коли живаються окремо, іменуються – Сторона, коли спільно – Сторони.

II. Предмет Договору

2.1. За цим Договором Постачальник зобов’язується постачати природний газ Споживачу в необхідних для Споживача об’ємах (обсягах), а Споживач зобов’язується своєчасно сплачувати Постачальнику вартість природного газу у розмірі, строки та порядку, що визначені цим Договором.

2.2. Обов’язковою умовою для постачання природного газу Споживачу є наявність у Споживача укладеного в установленому порядку з Оператором ГРМ договору розподілу природного газу, на підставі якого Споживач набуває право правомірно відбирати газ із газорозподільної системи.